

Handboek Handelingsgerichte Procestdiagnostiek (HGPD)

Handelingsgerichte Proces diagnostiek (HGPD)

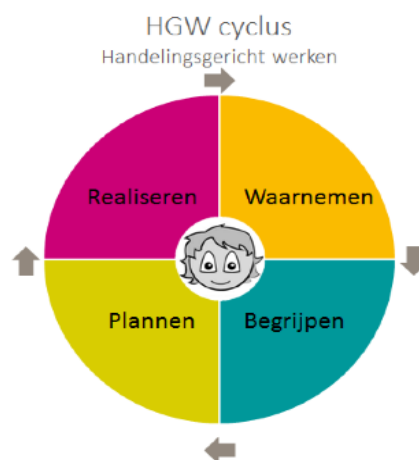
Op de scholen van de Tjongerwerven CPO wordt handelingsgericht gewerkt.

Het doel van HGW is om het onderwijs goed af te stemmen op alle kinderen. Dit betekent dat door middel van HGW het onderwijsaanbod afgestemd wordt op de (onderwijs)behoeften van de leerlingen.

Het gaat daarbij altijd om de vraag: “Wat heeft dit kind extra nodig om zijn doelen te bereiken?”

We noemen dit in het onderwijs de onderwijsbehoeften van het kind.

Er vinden op school leerlingenbesprekingen plaats waarbij de leerkracht en de intern begeleider de onderwijsbehoeften van de leerlingen samen in kaart brengen. De intern begeleider doorloopt de stappen van de HGW-cyclus samen met de leerkracht.

Wanneer blijkt dat de onderwijsbehoeften onduidelijk blijven, of als een leerling niet voldoende profiteert van het extra aanbod dat hem/haar geboden wordt, dan kan men vanaf het schooljaar 2017/2018 besluiten de leerling in te brengen in een HGPD gesprek.

Handelingsgerichte Procesdiagnostiek (HGPD)

Handelingsgerichte Procesdiagnostiek is een oplossingsgerichte aanpak om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften beter te begeleiden.

De intern begeleider kan in afstemming met de leerkracht en ouders besluiten om een leerling aan te melden voor een HGPD-gesprek samen met de orthopedagoog. Bij dit gesprek zijn altijd de ouders, leerkracht, intern begeleider en de orthopedagoog aanwezig. Omdat het kind zich ontwikkelt in de wisselwerking met de onderwijsleer- en opvoedingsomgeving.

In dit gesprek wordt ingezoomd op de mogelijkheden en de kansen om de ontwikkeling van het kind positief te stimuleren. Er wordt gezamenlijk een analyse gemaakt van de kindkenmerken, de onderwijsleersituatie en de situatie buiten school.

Daarbij wordt gekeken naar de belemmerende factoren, maar vooral naar de bevorderende factoren en kansen en mogelijkheden om het probleem aan te pakken.

Deze kansen worden gebruikt om praktische acties te bedenken binnen de schoolsituatie, de thuissituatie en eventueel de vrije tijd. Dit noemen we handelingsafspraken. Deze handelingsafspraken worden uitgevoerd en bij het volgende HGPD-gesprek geëvalueerd en eventueel bijgesteld.

HGPD is een groeimodel. Door samen te werken krijgen de leerkracht, de ouders en de orthopedagoog steeds meer inzicht in het probleem, waardoor telkens een volgende stap kan worden gemaakt in het handelen.

Opbrengst

Het kind ontwikkelt zich in wisselwerking met onderwijsleer- en opvoedingsomgeving, daarom worden ouders betrokken bij de begeleiding van hun kind.

De leerkracht leert zijn/haar kwaliteiten als leerkracht nog beter kennen en zet deze bewust in.

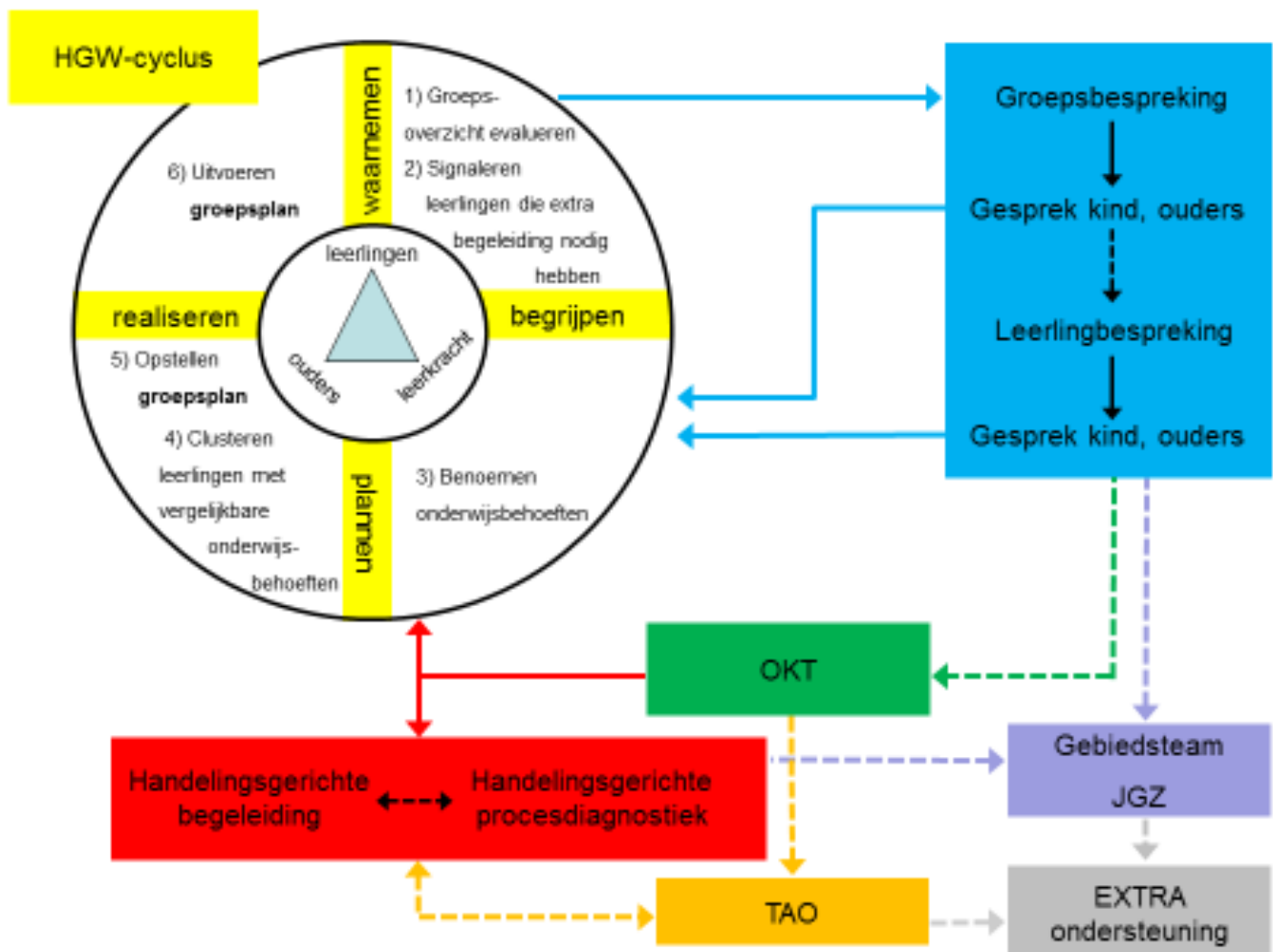
De leerkracht krijgt beter zicht op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Dus welke vormen van instructies, welke type opdrachten, welke activiteiten en welke pedagogische ondersteuning de leerling op school én thuis nodig heeft.

De orthopedagoog denkt in een vroeg stadium mee, waardoor preventief gehandeld kan worden.

De uitgangspunten en werkwijzen van handelingsgerichte diagnostiek (Pameijer, Van Beukering, 2015)

1. *De werkwijze is doelgericht.* De doelen zijn SMART en er wordt een heldere planmatige en stapsgewijze aanpak gehanteerd. De effecten worden voortdurend geanalyseerd en bijgesteld.
2. *Het referentiekader is transactioneel.* Dit betekent dat er een wisselwerking is tussen leerling/leraar, leerlingen onderling, kind/ouders en school/ouders. Door de wisselwerking beïnvloedt iedereen indirect ook weer zichzelf.
3. *De onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de leerling staan centraal.* Denken aan wat heeft het kind nodig in plaats van wat een kind heeft of is. Werken met onderwijsbehoeften betekent aanvaarden dat leerlingen verschillen en dat de ene leerling meer ondersteuning nodig heeft dan de andere om hetzelfde doel te behalen.
4. *Leraren en ouders doen ertoe, evenals hun ondersteuningsbehoeften.* Leraren kunnen het verschil maken door zoveel mogelijk af te stemmen op de onderwijsbehoeften van leerlingen. Dit bevordert de leerprestaties, sociaal-emotionele ontwikkeling en welbevinden van de leerlingen. Ook ouders doen ertoe en kunnen de kans op schoolsucces verhogen. Daarnaast kunnen leerkrachten hun eigen behoeften kenbaar maken: wat heb ik nodig om deze leerling de aanpak te bieden die hij nodig heeft? Ouders hebben net als leerkrachten ook ondersteuningsbehoeften: wat heb ik nodig om mijn kind de opvoeding te bieden die het nodig heeft om zich optimaal te ontwikkelen?
5. *Het positieve van de leerling, leraar, groep en ouders is van belang.* Welke kansen, talenten, kwaliteiten en competenties zijn in te zetten?
6. *Diagnosten werken samen met de leerling, school en ouders.* De samenwerking is op basis van gelijkwaardigheid. Iedereen levert vanuit zijn eigen positie en verantwoordelijkheid een bijdrage aan het diagnostisch proces. Leerlingen zijn mederegisseur van hun eigen ontwikkeling. Leraren zijn onderwijsprofessionals en verantwoordelijk voor het onderwijs. Ouders zijn ervaringsdeskundigen en verantwoordelijk voor de opvoeding. Diagnosten zijn praktijkwetenschappers en verantwoordelijk voor het diagnostisch proces en de uitkomsten daarvan.
7. *De werkwijze is systematisch en transparant.* De stappen in het plan zijn helder en hangen samen. Het inzichtelijk wat het doel is van het plan, het wanneer, waarom en hoe.

Werkwijze

Handelingsgericht werken

De leerkracht in de groep werkt handelingsgericht: waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren.

→ Groepsoverzicht evalueren, signaleren leerlingen die extra begeleiding nodig hebben, benoemen onderwijsbehoeften, clusteren leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften, opstellen en uitvoeren groepsplan.

Groepsbespreking/-evaluatie

Twee tot vier keer per jaar groepsbespreking/-evaluatie door leerkracht met de intern begeleider. Vanuit de groepsbespreking/evaluatie kan een leerlingbespreking op schoolniveau volgen.

Bij onbeantwoorde vragen rondom de ontwikkeling van een leerling kan de school een ondersteuningsvraag stellen bij het **Onderwijs Kwaliteits Team**.

Bovenschools team-/HG werkoeverleg*

Het OKT stemt in overleg met de intern begeleider af of de gestelde ondersteuningsvraag

direct beantwoord en teruggebracht kan worden in de reguliere cyclus of dat er handelingsgerichte begeleiding (HGB)/handelingsgerichte procesdiagnostiek (HGPD) gestart kan/moet worden.

Document:

- HGPD Groeidocument

HGB

Aanbod:

- Consult en/of observatie door ambulante begeleider van het SBO
- Consult en/of door gedragspecialist
- Beeldcoaching

Document:

- Verslaglegging in Parnassys

HGPD door de orthopedagoog

Document:

- HGPD Groeidocument

TAO

In geval van ontoereikende ondersteuningsmogelijkheden en handelingsverlegenheid van de school kan de leerling aangemeld worden bij het Team Advies en Ondersteuning. Het TAO heeft een adviserende taak met betrekking tot EXTRA ondersteuning.

Document:

- HGPD Groeidocument
- Schoolformulier
- Ouderformulier
- OPP
- CITO LOVS gegevens van de schoolloopbaan
- Informatie die van belang is m.b.t. de hulpvraag van de leerling

HANDELINGSGERICHTE PROCESDIAGNOSTIEK

GEGEVENS

Datum	
School	
Naam leerling	
Geboortedatum	
Groep	
Leerkracht	
Internbegeleider	
Betrokkenen	

AANMELDING

Korte situatiebeschrijving leerkracht
Wat is er al ondernomen en met welk resultaat? Welke aanpak werkte wel en welke niet?
Waarover ben je tevreden? Wat en wanneer gaat het wel goed?

Hulpvraag leerkracht
Hulpvraag ouders
Hulpvraag leerling

Cluster	Beschermende factoren	Belemmerende factoren
Lichamelijke ontwikkeling		
Sociaal-emotionele ontwikkeling		
Leerontwikkeling		
School School, leerkracht, groep		
Gezin		
Vrije Tijd		

HANDELINGSVOORSTELLEN/ HANDELINGSAFSPRAKEN

Overlegdatum:	
Kort verslag van het gesprek	
Handelingsafspraken	Wie

Evaluatie (uitvoering + resultaat)	Datum:
Vervolg HGPD Aanwezig:	